

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Plecarea dlui ministru Titulescu

Este foarte puțin măgulitor pentru noi, Români, că întreg așezământul nostru politic și toate obiceiurile de guvernare sunt simple jucării în mâinile puternicilor zilei. Nu se ține, la noi, seamă nici de voința poporului, — căruia i se fură dreptul de vot în văzul tuturor, pentru a-l lipsi de amestecul direct în conducerea treburilor țării, și nu se iau în considerare nici întâmplările cari, bunele cum sunt, în alte țări ar silii orice guvern să-și deie mulțumita. La noi se face glumă chiar și atunci, când ministrul cel mai cu greutate din actualul guvern — cum este cazul dlui Titulescu — părăsește guvernul, arătându-și prin aceasta nemulțumirea față de felul cum se conduc astăzi treburile țării de guvernul liberal. În loc ca guvernul și foile lui să spună adevărul curat în această chestiune, se vestește, ba că dl Titulescu ar fi plecat în concediu, ba că-i numit ambasador la Londra.

Jocul acesta plin de primejdii îl poartă liberalii de când am început a-i cunoaște. Numai că ceea ce le-a fost până acuma îngăduit să facă înăuntrul țării, fără a fi pedepsiți, nu le este îngăduit s'o săvârșească față de streinătate. Dl Titulescu a plecat din guvern, s'a retras într'un chip atât de limpede, încât nu mai poate încăpea nici

o îndoială, că țara nu are azi ministru de externe. Or, până acum nu știm cine este înlocuitorul domnului Titulescu, pentru că în locul dânsului trebuie numit altul și înalta Regentă n'a făcut-o la plecarea dlui Titulescu. De ce? Streinătatea, care prin plenipotențiarul ei are legături statornice cu noi, se întreabă cu drept cuvânt: cine este adevăratul ministru de externe al României? Căci ceea ce în țară se poate ascunde cu foarfecele dela cenzură, nu se poate tăinu în fața streinătății, mai ales că dl Titulescu este un om mare, cunoscut departe peste hotarele țării noastre.

Dl Titulescu de fapt a ieșit din guvern. Aceasta este părerea tuturor, și foile streine nu se sfiesc a-l scormoni pe dl Vintilă Brătianu din liniștea concediului ce-l petrece la băile Royat (în Franța). Li aduc aminte dlui Brătianu, că un ministru de externe nu poate pleca dela cârma țării ca o păpușă de paie. De aceea streinătatea crede — și credem și noi — că guvernul este în plină criză de descompunere. Această criză nu se va putea tămădui decât prin demisia guvernului și prin înlocuirea acestuia cu o nouă cârmuire, așteptată de țara întreagă.

Dr. Alexandru Ceușianu.

Suferințele poporului: pricinile acestor suferinți, — cum pot fi ele înlăturate, — adevărata sarcină a oricărui popor.

(urmăre).

Voiți să izbutiți? — faceți totul ce este bine, prin mijloace bune.

Nu amestecați puterea care îndrumă dreptatea și dragostea creștină, cu violența, adică cu silnicia brutală, crudă și sălbatică.

Voiți să biruiți? — gândiți-vă la frații voștri tot atât cât vă gândiți și la voi înșivă: cauza lor să fie cauza voastră, binele lor binele vostru, răul lor răul vostru, durerea lor durerea voastră. Să nu vă vedeți înșivă și să nu vă simțiți decât în frații voștri; nepăsarea voastră pentru dânsii să se prefacă în simpatie adâncă, și egoismul vostru în devotament. Atunci nu veți mai fi niște indivizi împrăștiați, despărțiți, răzleți, din cari câțiva înși adunați la o altă și

mai bine uniți să facă tot ce voiesc; atunci veți fi unul, și când veți fi unul veți fi toți, veți fi totul.

Și de aci încolo cine se va pune de-a curmezișul vostru, între voi și țărul ce voiți a-l atinge? Răzleți cum sunteți în vremea de față — fiindcă fiecare nu se îngrijește decât de sine, de scopurile sale personale — vă opune pe unii altora, vă stăpânește pe unii printr'alții; dar când nu veți avea decât o voință, un interes, o lucrare obștească, — unde-i forța care să vă biruiască?

Dar înțelegeți bine care e sarcina voastră; căci într'altfel totdeauna vă veți potmoli.

Nu-i vorba ca să vă faceți în chip individual o soartă mai bună, căci atunci masa, mulțimea, obștia, ar rămâne tot în suferință și nimic n'ar fi schimbat pe lume; binele și răul ar domni într'înși în aceeași proporție ca și mai înainte, numai că ele ar fi distribuite, în privința persoanelor, în chip deosebit: unul s'ar urca, altul s'ar coborâ — ș'atâta tot.

Nu-i vorba de a pune o stăpânire în locul altei stăpâniri. Ce vrem să știm cine stăpânește? Orice stăpânire își are clasele ei deosebite, prin urmare privilegii, prin urmare o adunătură de interese cari se lovesc cap în cap, și pe temeiul legilor făurite de clasele înalte spre a-și asigura foloasele pozițiilor lor superioare — jertfirea tuturor sau aproape a tuturor pentru câșiva.

Poporul e ca îngrășămintele pământului în care ele prind rădăcină.

Sarcina voastră e mare; iați-o: aveți a forma familia universală, a zidi cetatea lui Dumnezeu, a realiza în chip progresiv, printr'o muncă neîntreruptă și fără preget, opera sa în omenire.

Când, iubindu-vă unii pe alții ca frați, vă veți trata deopotrivă ca frații; când fiecare, cătând binele său în binele tuturor, va uni viața sa de viața tuturor, interesele sale de interesele tuturor, fiind neîncetat gata a se devota pentru toți membrii obșteștii familii, cum și aceștia fiind gata în tot momentul de a se devota pentru dânsul — cele mai multe din relele sub povara cărora geme neamul omenesc vor dispărea, precum păcla ce acopere văzduhul se risipește la ivirea Soarelui, și ceea ce Dumnezeu voiește, se va împlini; eăci voința sa este ca iubirea unind puțin câte puțin și într'un chip tot mai strâns elementele împrăștiate ale omenirii și organizându-le într-un singur corp, să fie una, precum El însuși este unul.

(Lamennais — Cartea poporului sau Drepturi și Datorii, trad. de Sc. Georgescu).

Teologii din Blaj la Gurghiu.

În seara zilei de 29 Iulie a. c. s'a ținut serata literată-artistică aranjată, în comuna Gurghiu, de studenții Academiei teologice din Blaj. Datorită bunăvoinței dlui V. Broșteanu, inimosul director al școlii silvice din Gurghiu, serata și dansul s'au putut ține în încăpătoarele săli ale școlii silvice.

Lume multă, foarte multă, din Gurghiu și jur, s'a adunat în acea seară la Gurghiu. Dintre profesorii din Blaj au fost de față domnii profesori: Alexandru Lupeanu, Dr. Augustin Popa și Dr. Vasile Aftenie. Din Reghin au venit domnii: Ariton M. Popa, Dr. Truția, Victor Mera, Gh. Maior, Dr. Faur, Dr. Popa, Dr. D. Harșia, Pesecan, Pragai.

Programul a fost foarte bine alcătuit și minunat reușit. Frumoasă și plină de sănătate conferința clericului d. Filip Pop, anul II, despre Petru Maior. Bine a cântat d. I. Man, „Grenadirii“ de Heine-Schumann. Versurile vesele spuse de dl. Iova Popa din anul III. au stârnit mare haz. A urmat apoi piesa „Năpasta“ de Caragiale, care a fost jucată de către Dșoara Elena Cotta, învățătoare în Gurghiu, cu dd. Ioan V. Coman, Iuliu Popa și Bazil Șiara, clerici. Nu ne-am așteptat, să vedem jucată cu atâta succes această piesă foarte grea, de care nici artiștii de meserie nu prea îndrăznesc să se lege. Într'adevăr,

atât dșoara Cotta, în rolul Ancăi, cât și mai cu seamă d. Bazil Șiara, în Ion Ocnășul, au întrecut toate așteptările. Foarte bine a fost și Dragomir (Ion V. Coman), precum și Gheorghe (Iuliu Pop).

La sfârșitul producției, d. profesor Dr. Augustin Popa, conducătorul Cercului literar al clericilor din Blaj, a mulțumit publicului foarte numeros pentru dragostea cu care a alergat la această serată, sprijinind astfel un început dintre cele mai bune. În răspuns mult onor. d. Alexandru Doina-Donescu, parohul Gurghiului, mulțumind Blajului pentru o sărbătoare culturală și națională ca aceasta.

A urmat apoi petrecerea cu jocuri naționale și cu dansuri, în două săli, până dimineața.

† Dr. Ioan Petruția.

O boală grozavă, care în vremea din urmă a lăsat numai o palidă umbră din trupul odată atât de viguros, a curmat firul vieții avocatului Ioan Petruția din Tg.-Mureș.

Nemiloasa și cruda moarte îl răpește pe Ioan Petruția dintre cei vii, în floarea-vârstei. Avea abia 30 de ani.

Prin moartea lui Ioan Petruția societatea românească pierde pe un valoros membru al ei, tagma avocațescă pe un distins avocat, organizația politică — partidul național-țărănesc — din care făcea parte pe un luptător plin de un nobil curaj și de voință fermă. Om de o energie extraordinară, inzestrat cu o foarte mare putere de muncă, veșnic om al datoriei, fire veselă, poate tocmai aceste însușiri i-au grăbit sfârșitul, căci sănătatea lui șubredă, din vremea din urmă, nu mai suporta munca încredințată care era o plăcere pentru el.

Toți câți l-au cunoscut, l-au iubit, stimat și apreciat, ceea ce face ca moartea lui Ioan Petruția să lase adânci regrete în sufletele tuturor cunoscuților și prietenilor lui.

Defunctul lasă în urmă frați și rudeni cu sufletul cernit de durere, dar lasă în urmă mai ales o mamă nemângăiată, o mamă față de care soarta a fost așa de crudă și vitregă în această viață, o mamă căreia defunctul i-a fost singura și cea mai puternică proptea la zilele bătrânești.

Inmormântarea a avut loc în ziua de 3 August crt în comuna natală Răzoare (Velcheriu). Întreg poporul din comună și jur, foarte numeroși colegi, cunoscuți și prieteni din Tg.-Mureș, Reghin și alte orașe au înconjurat sicriul defunctului, petrecându-l cu multă durere în suflet până la mormânt. Parentarea defunctului a făcut-o păr. Pinteș din Dămb, iar la mormânt au vorbit, d. Dr. Ioan Pantea din partea Baroului avocaților Tg.-Mureș și d. profesor Traian Popa din partea partidului național-țărănesc.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

